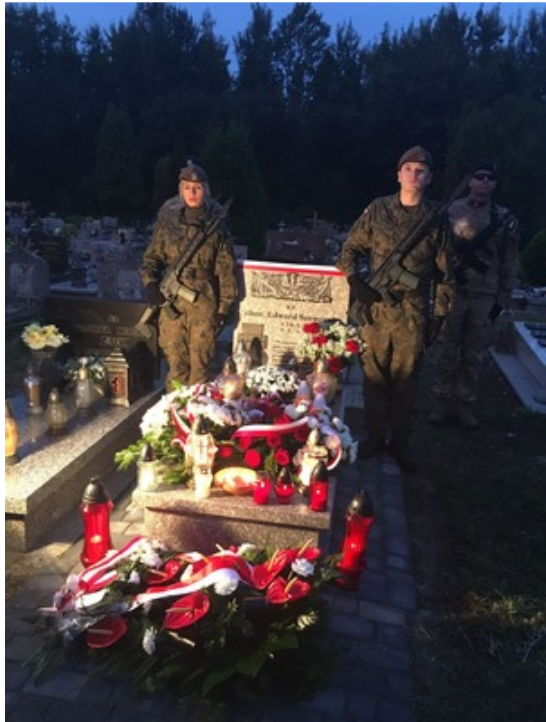

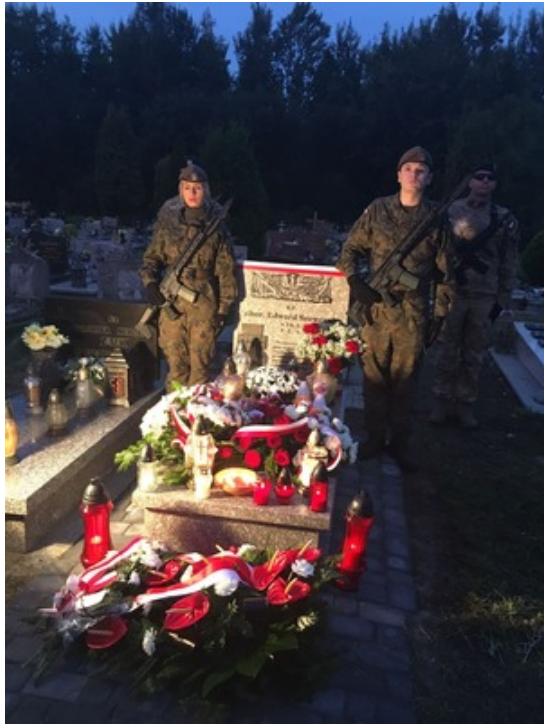
Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/169384,Pamietamy-o-zolnierzach-broniacych-Westerplatte-w-woj-slask-im-Gliwice-Slawkow-Bl.html>
25.04.2024, 05:42

**Pamiętamy o żołnierzach broniących Westerplatte
w woj. śląskim - Gliwice - Sławków - Blachownia,
1 września 2022**

1 września upamiętniliśmy żołnierzy z Wojskowej Składnicy Tranzytowej na Westerplatte, którzy w 1939 r. stawiali bohaterski opór niemieckiej agresji

Instytut Pamięci Narodowej w 83. rocznicę wybuchu II wojny światowej oddał hołd polskim żołnierzom, którym jako pierwszym przyszło walczyć z niemieckim najeźdźcą. Od 1 do 7 września 1939 roku bronili się, mimo osamotnienia i przeważających sił wroga. Trudno się dziwić, że Westerplatte urosło do rangi symbolu.

W tym roku w całej Polsce złożyliśmy kwiaty i zapaliliśmy znicze na 70 grobach w 50 miejscowościach. W województwie śląskim upamiętniliśmy żołnierzy Westerplatte w: Blachowni, Gliwicach i Sławkowie.

1 września 2022 r. Ewelina Małachowska, przedstawiciel Oddziału IPN w Katowicach złożyła kwiaty na grobach chor. Edwarda Szewczuka i kpr. Michała Plewaka w Gliwicach. Uroczystość w Gliwicach rozpoczęła się o godz. 4.45 na cmentarzu parafialnym przy ul. Płonowej. Następnie o godz. 8.00 zostanie odprawiona msza św. w 83. rocznicę wybuchu II wojny światowej z prośbą o pokój na świecie i życie wieczne dla bohaterskich obrońców naszej Ojczyzny oraz ludności cywilnej, która zginęła w następstwie działań wojennych oraz za zmarłych chor. Edwarda Szewczuka i kpr. Michała Plewaka, obrońców Westerplatte 1939 roku.

Uroczystość w Sławkowie odbyła się o godz. 4.45 na cmentarzu parafialnym przy ul. gen. J. Hallera przy grobie ppor. Bronisława Grudzińskiego. W upamiętnieniu wziął udział Jarosław Podworski, pracownik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach.

Uroczystość w Blachowni rozpoczęła się o godz. 12.00 na cmentarzu parafialnym przy ul. Kościuszki 99 przy grobie ppor. Aleksego Kowalika. W upamiętnieniu wzięli udział: rodzina śp. Aleksego Kowalika, Sylwia Szymańska – burmistrz miasta Blachownia, Danuta Mikoda – pracownik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach, harcerze oraz młodzież szkolna.

Biogramy żołnierzy, których upamiętnimy w woj. śląskim:

Ppor. Aleksy Kowalik – urodzony 23 lipca 1915 r. w Łobodnie (powiat częstochowski). Służbę wojskową odbywał w latach 1938-1939 w 77 Pułku Piechoty w Lidzie. W 1939 r. skierowany na Westerplatte, gdzie w stopniu starszego strzelca jako celowniczy obsługiwał działko przeciwpancerne. W czasie walk został ranny; po kapitulacji trafił do Stalagu IA. Następnie był robotnikiem przymusowym na terenie Luksemburga. Po wojnie powrócił do Polski i osiadł w Blachowni, gdzie zmarł 10 lipca 2011 r. Został pochowany na cmentarzu parafialnym w Blachowni (42-290) przy ul. Kościuszki 99. Za udział w obronie Westerplatte odznaczony między innymi Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Walecznych oraz uhonorowany tytułem honorowego obywatela Gdańska.

Ppor. Aleksy Kowalik
fot.
<http://blachownia.com>

Grób Aleksego Kowalika

Grób Aleksego Kowalika

Ppor. Bronisław Grudziński – urodzony 4 lutego 1911 r. w Sławkowie (powiat będziński). Służbę wojskową rozpoczął w 1933 r. w 2 Pułku Piechoty Legionów w Sandomierzu. Na Westerplatte skierowany w 1939 r. Podczas jego obrony pełnił funkcję dowódcy wartowni nr 2. W czasie walk ranny trafił do obozu jenieckiego. W 1945 r. zwolniony z niewoli powrócił do Sławkowa. W latach 1945-1949 ponownie służył w wojsku. Zmarł w Sławkowie 4 stycznia 1992 r. i został pochowany w kwaterze nr 3 grobie nr 1 na cmentarzu parafialnym w Sławkowie (41-260) przy ul. gen. J. Hallera. Za udział w obronie Westerplatte odznaczony między innymi orderem Virtuti Militari oraz uhonorowany tytułem honorowego obywatela Gdańska.

Grób Bronisława
Grudzińskiego

Grób Bronisława
Grudzińskiego

Ppor. Bronisław
Grucziński Fotografia z
akt personalnych
znajdujących się w
zasobie Wojskowego
Biura Historycznego
(zasób własny OBUWiM
Katowice)

Chor. Edward Szewczuk – urodzony 18 lutego 1892 r. w Podhorcach (powiat złoczowski). Służbę wojskową rozpoczął w 1918 r. Służył w II Batalionie Mostów Kolejowych. Na Westerplatte został przeniesiony w 1930 r. na etat dowódcy oddziału technicznego. Po kapitulacji wzięty do niewoli, w której przebywał do 1945 r. Po wojnie osiadł w Legionowie. Zmarł w Gliwicach-Bojkowie i został pochowany na cmentarzu parafialnym w Gliwicach przy ul. Płonowej (44-141). Za udział w obronie Westerplatte odznaczony między innymi orderem Virtuti Militari oraz uhonorowany tytułem honorowego obywatela Gdańska.

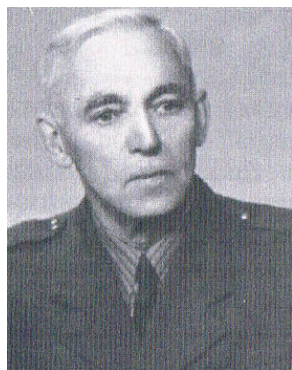
Grób Edwarda
Szewczuka

Polscy oficerowie po
kapitulacji
Westerplatte, 7
września 1939 r. Chor.
Edward Szewczuk
pierwszy od lewej. Fot.
Wikipedia

Kpr. Michał Plewak – urodzony 15 stycznia 1901 r. w Podhorcach (powiat złoczowski). Służbę wojskową odbywał w latach 1919-1922 w żandarmerii wojskowej w Warszawie. W 1939 r. zatrudniony na Westerplatte w charakterze murarza. Podczas działań wojennych obrońca placówki „tor kolejowy”. Po kapitulacji wzięty do niewoli, w której przebywał do 1945 r. Po zakończeniu wojny powrócił do rodzinnej miejscowości. Następnie przeniósł się na Śląsk. Zmarł 2 maja 1982 r. i został pochowany na cmentarzu parafialnym w Gliwicach

przy ul. Plonowej (44-141). Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz uhonorowany tytułem honorowego obywatela Gdańska.

kpr. Michał Plewak

Grób kpr. Michała Plewaka. Fotografia parafia-bojkow.pl

* * *

1 września 1939 roku o godzinie 4.45 niemiecki pancernik „Schleswig-Holstein” rozpoczął ostrzał Westerplatte - Wojskowej Składnicy Tranzytowej na terenie Wolnego Miasta Gdańska bronionej przez Wojsko Polskie w sile, według różnych źródeł, od 182 do 210 żołnierzy. W ten sposób padły pierwsze salwy w drugiej wojnie światowej. Polska załoga Westerplatte bohatercko walczyła w obronie powierzonej jej placówki, demonstrując całemu światu wolę oporu w mieście, które posłużyło Hitlerowi za pretekst do napaści na Polskę. Atakowana z lądu przez oddział SS „Heimwehr Danzig” i 3. kompanię morską, ostrzeliwana z morza przez pancernik „Schleswig-Holstein” i dwa niemieckie torpedowce, a także bombardowana przez niemieckie bombowce nurkujące wytrwała o wiele dłużej, niż planowane 12 godzin, do czego obligowały ją rozkazy. Kapitulacja Westerplatte nastąpiła dopiero 7 września, a jej głównym powodem był brak możliwości udzielenia pomocy medycznej ciężko rannym polskim żołnierzom. W trakcie siedmiodniowych walk poległo co najmniej 15 polskich żołnierzy, a około 50 zostało rannych. Z obroną Westerplatte na zawsze związały się nazwiska dwóch polskich oficerów: dowódcy mjr. Henryka Sucharskiego oraz jego zastępcy, kpt. Franciszka Dąbrowskiego. Walki na Westerplatte miały doniosłe znaczenie nie tylko ze względu na ich wymiar moralny. Stawiając skuteczny opór przez cały tydzień na półwyspie położonym u ujścia Martwej Wisły Wojsko Polskie skutecznie angażowało znacznie siły niemieckie, które nie mogły równocześnie być wykorzystane do ataku na Gdynię, port wojenny na Oksywiu oraz Rejon Umocniony na Helu.

Więcej o ogólnopolskiej akcji [Pamiętamy o żołnierzach broniących Westerplatte - 1 września 2022](#)